

hr. Reg. 17. 34. Quid venisset Saul in Carmelum, & erexit ibi fornem triumphalem. Hebr. Hinni matzif lo. i 4. Reg. 11. 30.

IN LIBRUM JOB PROLEGOMENON.

a Job 13. 16. Vide Commentarium.

b Job 30. 9. Filii stultorum & ignobilium, & in terra peccatis non patientes, sicut in eorum canonicum versum. c Job 2. 9. 10.

plum supposit de Saule, eo nomine reprehensa, quod sibi fornem triumphalem in Carmelo erexit [b]. Hebraeus exprimit tantum: *Mantzif* quod sive de columna, sive de alio quocunque monumento non incongrue interpretemur. Religiosior Moyses non prophanum ali- quod monumentum, sed Aram Domini de victoria in Amalecitas relata monu- mentum consecravit, eo adjecto lemmate (f): *Domnus vexillum meum*. Eandem

CUM Job laudabilem in rebus pietatis, & religionis vitam plurium annorum spatio (a) exegisset, permisus a Deo Satanas, ut virum tentaturus bonis omnibus exspoliaret, filiis orbaret, domum everteret, necessarios tandem omnes arceret. Datum illi pariter, ut favo morbo, & adversus omnes medicinas contumaci corpufculum illius depasceret, eo rigore, ut citra mortem nihil relinqueret intentatum. Pius ille vir suorum omnium auxilio destitutus, ad extremas rei familiaris angustias redactus, perpetuo ulcere contabescens, substrato fimo decumbens, & fluentem toto corpore saniem testā radens, nunquam tamen tot ingruentibus malis tentatus animo dejectus est. His accedebant vilissimorum hominum insultus (b), uxoris nunquam non recte pieque facta viri exprobrantis molestia (c); ecquid non? Nunquam tamen a Dei plagas infligentis manu pura mentis oculos Jobus avertit.

Sparfa jam longè latèque calamitatis illius fama quatuor ex ejus amicis ad luctuosum spectaculum accivit. Cùm primùm venissent, ulceribus scatenentem nacti, vix notum vultum agnoscerere valuerunt. Septem integros dies in silentio utrinque perseveratum est; hærentibus viris illis ad triste miserandumque spectaculum. Tandem primus Job longum silentium abruptens, acerbas eas vicissitudines altè indoluit. Tunc amici, quibus illud (absurdum alioqui) constitutum erat, neminem malo aliquo immeritum premi; nec sedulo distinguentes inter pœnas à Deo periculi faciendi virtutis amicorum suorum, gratiā immisissas, cæteraque quibus in crimina animadvertetur; viri sancti querelas veluti animi humanum aliquid in tot malorum angustiis patientis habuerunt, feridque hortati sunt, ut criminum poenitudine, atque devoti animi subjectione inflicta à Deo mala portaret; sciret enim neminem nisi pro meritis puniri. Job vitæ à se actæ probè conscius, & eo conscien-

Legislatoris mentem secutus David, Gigantis gladium, & reliqua arma omnia trophæum Domino in Tabernaculo suspendit; quem admodum & ditissima quæque hostium spolia in sacra Araria ab illo relata legimus; legimusque pariter de Samuele, Saule; & religiosissimis quibusque eorum successoribus (k). Ita relatus de prospero armorum successu in Deum honor, agnitasque ipse eo veluti tributo summus armorum omnium arbiter, & Dominus.

tia suæ testimonio securus, contendebat, omnia, quibus premebatur, mala graviora esse, quàm pati pro meritis debuisset; falli proinde amicos, si eas omnes, quas homines patiuntur, pœnas pro meritis repensas crederent. Quæ cùm plenius fiducia differeret, nihil se timere dixit, si coram Divino tribunali vocatus causam suam dicere cogeretur. Dico illo offensus amici, pro eo, ut virum blandioribus verbis solandum aggredierentur, velut impium, & blasphemum duritius reprehenderunt.

Totum igitur Libri argumentum in agnoscenda maximi momenti questione illa versatur: an scilicet Deus vitos tantum impios, sibi que adversarios infidelis in hac vita malis puniat, quos inter Jobus jure meritoque accenseatur. Affirmabant Amici. Contrà verò Job pluribus contende- bat, sæpè viros etiam amicos malorum experimento à Deo probari; se autem nullà gravissimorum aded criminum conscientia reprehendi, ut tam acerbe secum à Deo agi mereretur. Huic controversia tandem finiendæ Deus è nube spectandum se præbens, pronuntiavit, vera quidem Jobum defendisse; non tamen probare se significavit; ea, quæ inter disputandum, & in actu doloris minus accurata Jobo exciderant. Simul autem amicos illos reprehendit, injungens, ut sacrificiis crimen suum expiant. Secundùm hæc, justus à Deo Satan à viro sancto tandem abstinere; statimque à morbo convalescens, tum & pristinam sanitatem, cùm è duplo locupletiore, quàm olim potiebatur, gazam, tum & filios recepit, & quod caput est, felici exitu vitam ille suam, meritis plenam clausit. Hæc Libri Job summa.

Ea quondam, & nostrâ pariter ætate, falsa quidem & absurda per universum, fermè Orientem obtinet persuasio, neminem nisi criminum suorum merito puniri, ut nihil nobis mali contingat, nisi quod in nos antea criminibus provocaverimus. Is autem ex metempsychosis in illis regionibus longè latèque pervagatâ opinione mala radice malus furculus prodivit. Nec ab

k i. Par. 26. 26. 27. 28.

ab ea re in specie quidem plausible abhoruisse plurimùm Hebræi videbantur; ut non minimi momenti rem moliretur, si quis arguendum errorem suscepisset. In hunc scopum collimant historiae Tobia, & Job, ambæ viros justos malis plurimis itque gravissimis oppressos exhibentes. Porro documenta illa & exempla semper quidem necessaria habenda sunt, tunc verò maxime, cum persecutiones & publicæ calamitates deserviunt. Invaluit indè opinio hunc Librum in ipsa Ægyptiaca sive Babylonica captivitate adornatum fuisse, quò Hebræi solatio aliquo levarentur.

Nullus est in Sacra Scriptura Liber aded adversariorum obreclationibus præ Libro Jobi obnoxius, nullus implexior; quibus dubitationibus submovendis parum lucis in ipso Opere asfulget. De Jobo ipso quis, & an fuerit, quo vixerit tempore, quæ in regione, ambigitur; obscura etiam viri origo, Religio, Operis Autoritas, scribendi occasio, veritas & authoritas. Earum quæstionum partem in Commentariis excussimus, pars verò in examen modò revocanda est.

An Idumæum, vel Arabicum, vel Syrum, vel Israeliticum genus retulerit Jobus, non satis convenit. Dux tamen præcæteris & numero Scriptorum & authoritate probantur opiniones. 1. Ab Esau, 2. à Nachor virum illum acceperit. Utriusque opinionis assertores viri doctissimi, nec infirma rationum monumenta afferunt; quibus tamen cave credas ut certi aliquid exploratumque habeatur. S. Hieronymus

d Beda seu quis alius in Job. 1. e Isidor. seu alter de vita & obitu Patrum. f Spanheim Histor. Jobi cap. 4. & alibi frequenter. Vide & Bellarm. de scriptor. Eccles. g Athanas. in Synops. Chrysof. Hom. 2. de patientia. August. lib. 8. de Civit. cap. 47. Ita Euseb. Apollinar. & alii passim. h Abul. Pined. Sanct. Sixt. Senens. Genebr. Torniel. Sallian. Cornet. alii innumer.

i Chald. alii, qui Dina sponsum esse volunt.

cum Judicum ætate componunt (k). Revocant alii ad Davidis & Salomonis tempora (l); alii ad usque captivitatem Babylonicam, vel eâ durante circiter. Tandem sub Assuero Rege & Esther vixisse, atque scholam Tyberiadis in Palæstina rexisse, antequam captivus Babyloniæ duceretur Rabbiorum quorundam est sententia (m). Sanior tamen Judæorum pars natalem ejus annum componunt cum priori Patrum suorum in Ægyptum ingressu; obiisse verò dicunt, quò anno ipsos loco cedere contigit. Ad illum verò spectare credunt locum Numerorum 14. 9. *Recessit ab eis omne præsidium*. (Hebræic. *avabraculum*) Deus enim, inquit, educto è Gentilibus Job, omni illos præsidio nudavit (n). Recentiora magis opinio (o) ad Moysis ætatem revocat, ut historia Jobi inter Genesim Exodumque media statuat; ac proinde calamitas viri accidisse credenda est, antequam Israelitas ex Ægypto facessere contingeret. Sed in ejusdem Libri contextu animadvertisse quædam autumamus, quibus nosse Jobum prodigium in transfretatione Erythraï, & de Lege Domini quedam probaretur. Quare certam oppressi malis Jobi epocham post aliquot ab egressu ex Ægypto annos statuimus.

Alterum, quod negotium facessit, illud est, nimirum quis potissimùm Libri Author habendus sit. Sunt qui Jobum ipsum de se scripsisse crediderint (p); sunt qui Eliu maluerint, vel saltem Jobum ipsum cum amicis; sunt etiam, qui Moysen, vel Salomonem, Isaiam, aut recentiorum adhuc Scriptorem. Nihil sane in Textu occurrit, quod satis aperte Authorem prodatur; neque an ipse de se Jobum sive alius quicumque, Judæusne, Greg. alii plures apud Spanhem. Hist. Jobi cap. 13. pag. 221.

Origenes contra Celsum lib. 6. testatur Opus illud esse Moysæ ipso vetustius; nec Syros ab ea sententia recessisse credimus, quippe qui omnium Librorum canonicorum primam Jobum statuunt. Pseudo-Origenes in Comment. in Job. ejusdem viri operâ Syriacè scriptum Librum autumat; à Moysæ verò ita Hebræicè translatum, ut literæ non serviret. Nonnulla enim de libro Jobi historiam, sicut & alteram in ipso Libri exordio de Satan, qui coram Deo in cœtu Angelorum, sive filiorum Dei stetit; ecquis enim alius, inquit ille, præter Moysen, noscere rem illam poterat? Addit insuper, Operis illius lectionem diebus jejunii, sicut & cùm Passionis Domini, ejus Jobus figuram exhibet, sacrum tempus recurrat, in Ecclesiâ fieri.

Alius etiam Jobi Interpres sub ementio Origenis nomine latens (q), luculentius asserit, Moysen ipsum cum Librum literis mandasse; quæ etiam sententia nostræ ætatis plerisque probatur (r). Scriptum au-

k Gregor. Magn. Rabb. Elizer, & Juchanan, Talmud. tract. Baba Batra, alii in Catena apud Chrysof. & Polybron. l Talmudista, & alii apud Maim. more. Neboch. cap. 22. m Vide Talmud, Tract. Baba Batra. n Vide Talmud loc. cit. o Ita Chronica & Hist. Hebr. Avabum, Orientalium. Petro. Uffer. Voss. Sixt. Senens. alii passim. p Vide Spanhem. Hist. Jobi cap. 6. pag. 106. q Comm. in Job à Peronio Latine editus r Talmud in. Baba Batra, Kimchi, Polychron. Philipp. Abul. Isidor. Julian. Hali. carnass. Torniel. Sallian. Bellarm. Mercer. Bol. duc. Huet. Origenian. lib. 3. in appendice & alii innumeri.

